

Використання матеріалу підручника видавництва «Літера ЛТД»
«УКРАЇНЬСЬКА МОВА. БУКВАР»
(О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська) для диференційованого навчання

I семестр

До вчителя

У процесі навчання грамоти в добукарний період важливо враховувати вміння, набуті дітьми в дошкільному віці. Тому в цей період здебільшого бажано використовувати колективні форми роботи з постійним залученням до активної роботи дітей, які повільно включаються в навчальний процес, пропонувати повторювати відповіді однокласників, доповнювати, висловлювати свою думку тощо.

Саме в цей період учитель має – на основі спостережень – виявити рівні готовності дітей до сприймання програмового матеріалу.

Після встановлення різних рівнів готовності учитель забезпечує посилене навчальне навантаження учням, які певною мірою вміють читати, та надавати індивідуальну допомогу менш підготовленим.

Поділ на групи в кожному класі різний. Ступінь самостійності дитини стає ознакою диференційованої роботи.

Для всіх учнів добирати такі форми роботи, які приносили б дитині радість успіху.

Це можливо здійснити, використовуючи внутрішньокласну диференціацію поетапної роботи, коли учень має змогу крок за кроком оволодівати знаннями.

Основним методом навчання грамоти є аналітико-синтетичний. Він передбачає реалізацію принципу «від звука до букви». Це означає, що учні повинні спочатку навчитися виконувати різні аналітично-синтетичні дії зі звуками мовлення, що є базовим умінням для формування навичок читання і письма.

Ось чому для менш підготовлених дітей важливо добирати завдання по мірі засвоєння в такому порядку: звук, буква, склад, слово, речення, текст.

Тому бажано під час навчання грамоти поділ на групи здійснювати за способом читання. Наприклад, визначено дві групи: перша група – учні, які читають складами; друга група – учні, які читають цілими словами.

Другий випадок: виділено три групи.

Перша група – учні, які читають по буквах.

Друга група – учні, які читають по складах.

Третя група – учні, які читають цілими словами.

Третій випадок: виділено чотири групи.

Перша група – читають по буквам.

Друга група – читають по складах.

Третя група – читають цілими словами.

Четверта група – не знають букв.

Перед кожним етапом роботи учитель допомагає учням відшукати в підручнику своє завдання. Таким чином діти вчаться орієнтуватися у ньому.

Виконання посильних завдань з поступовим ускладненням створює ситуацію успіху. Поступово зменшується кількість груп, а відповідно і кількість етапів корекції читацьких навичок.

Під час перевірки завдань, коли слухають всі, відбувається обмін здобутими знаннями, водночас відбувається педагогіка партнерства – взаємодопомога, співпраця між учнями і вчителем, повага до кожної особистості.

Вихід на **спільне завдання** переконує дітей в тому, що немає принизливого поділу дітей на групи, оскільки вчитель на уроці допомагає всім учням, щоб наприкінці уроку всі учні змогли виконати основне завдання.

Виконання і перевірка спільного завдання на кожному уроці дає можливість вчителю спостерігати і оцінювати згідно нового Державного стандарту початкової освіти, а саме:

- вчасно дізнаватися, кому із дітей потрібно більше допомоги;
- постійно спостерігати за навчальним поступом учня.

Отже, така організація навчальної діяльності створює умови для поступового формування читацьких навичок в учнів з різними навчальними можливостями на кожному уроці.

Букварний період

Тема. Звук [а]. Буква А а

I. Первинне ознайомлення зі звуком [а].

Коллективна робота. Використати матеріал, який розміщено над лінією (с. 28).

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Коллективна робота. Назвати предмети першого рядка, хто зможе — прочитати. Визначити місце звука [а] в цих словах: на початку, в середині, в кінці слова.

Додаткове завдання: які слова сховалися за «кольоровими плямами»?

1-й етап

1-й варіант. Розглянь малюнок на с. 26, 27 «Я на вулиці». Знайди предмети, в назвах яких є звук [а]. Визнач місце звука [а] в цих словах.

2-й варіант. Працюють з учителем. Поділ слів *антена, самокат, гірка* на склади. Звуковий аналіз кожного складу. Самостійно вказати місце звука [а] в словах.

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Склади речення зі словами, які відшукали на малюнку с. 26, 27.

2-й варіант. Групова робота. Назвати предмети другого рядка. Поділити слова на склади. Назвати склад, в якому є звук [а]. Поставити наголос. Визначити, який предмет є «зайвим» в кожному ряді.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

Коллективна робота. Читання складів, слів.

1-й варіант. Придумай ілюстрації до цих слів: А-а-а!; Аа, аа, а...; А?

2-й варіант. Самостійне читання пошепки слів на с. 28.

Перевірка всіх завдань.

Учні другого варіанта можуть доповнювати відповіді інших учнів, добирати свої ілюстрації за зразком.

Спільне завдання

Усі розглядають малюнок і відгадують слова, які заховалися за «кольоровими плямами».

До всіх запитання:

– Як називається речовина, за допомогою якої забарвлюємо предмети в інший колір? Це слово заховалося ось в такій схемі:

	а			а
--	---	--	--	---

Звуковий аналіз слова «фарба».

Яке ще слово підходить до цієї схеми (цей предмет на малюнку жовтого кольору)? (лавка)

Тема. Звук [у]. Буква У у

I. Первинне ознайомлення зі звуком [у].

Колективна робота. Використання матеріалу, який розміщено над лінією.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Назвати предмети або прочитати: удав, кенгуру, вулиця. Визначити місця звука [у] в цих словах: на початку, в середині, в кінці слова.

Додаткове завдання: Текст «Для вправних читачів» с. 29.

1-й етап

1-й варіант. Розглянь малюнок на с. 26, 27 «Я на вулиці». Знайди слова зі звуком [у]. Визнач місце звука [у] в цих словах.

2-й варіант. Працюють з учителем. Поділ слів *удав, кенгуру, вулиця* на склади. Звуковий аналіз кожного складу. Самостійно вказати місце звука [у] в словах.

Перевірка завдань.

2-й етап

1-й варіант. Склади речення зі словами, які відшукали на великому малюнку.

2-й варіант. Групова робота. Читання складів:

ау   уа   уу
ауа   уау   ууа

(Зверніть увагу на стрілку, яка показує напрямок читання букв).

Перевірка завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання речень із предметними малюнками. Звернути увагу на розділові знаки «. ? !» (перший рядок).

2-й варіант. Самостійно прочитати пошепки слова на с. 29.

Перевірка завдань.

4-й етап

1-й варіант. Прочитай текст.

2-й варіант. Прочитай речення з предметними малюнками.

У велосипеда 2 колеса. А у автобуса? А у автобуса 4 колеса!

Перевірка другого варіанта.

Колективно прочитати складені речення з дотриманням інтонації відповідно до знаків «. ? !».

Спільне завдання.

Усі слухають текст, щоб відповісти на запитання:

- Де учора були діти?
- Яких тварин вони бачили?
- В яких назвах є звук [у]?
- Яка назва тваринки заховалася в схемі?

Зробити звуковий аналіз слова *какаду*.

Тема. Звук [е]. Букви Е е

I. Первинне сприймання нового матеріалу Ознайомлення зі звуком [е].

Колективна робота. Робота з матеріалом, який розміщено над рискою.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Назвати / прочитати назви предметів: екскаватор, велосипед, сонце. Визначити місце звука [е] в цих словах. Скласти речення з цими словами.

Додаткове завдання: Текст «Для вправних читачів», с. 30.

1-й етап

1-й варіант. Розглянь малюнок на с. 26, 27. Знайди предмети, у назвах яких є звук [е]. Склади з ними речення.

2-й варіант. Працюють з учителем. Звуковий аналіз слів: *екскаватор, велосипед, сонце*. Назвати наголошені і ненаголошені склади.

Перевірка завдань.

Чи всі діти правильно поведуться на вулиці?

2-й етап

1-й варіант. Розглянути малюнок. Пригадати, з якої казки цей уривок. Чому кожен видає такі звуки? Що означає знак «!» в кінці вигуків?

2-й варіант. Групова робота. Читання буквосполучень на с. 30

Перевірка всіх завдань.

Усі беруть участь в складанні розповіді за малюнком.

3-й етап

1-й варіант. Пошепки читають текст про подарунок.

2-й варіант. Самостійно читають вигуки до казки «Сірко».

Перевірка завдань другого варіанта.

Спільне завдання.

Усі слухають текст про подарунок. Дають відповіді на запитання:

- Що подарували Нелі?
- Який вигляд мав подарунок?
- Як Неля подякувала татові?

Читання вчителем тексту «Ніколи, нікуди, нізащо!»

- Що означає правило «Ніколи, нікуди, нізащо!»?
- Наведіть приклади своєї поведінки до цього правила.
- Повторіть у парах свою адресу, назви школу та клас.

Тема. Звук [о]. Буква О о

I. Первинне ознайомлення зі звуком [о].

Колективна робота. Використання матеріалу, який розміщено над лінією.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Назвати предмети або прочитати слова: *одуд, золото, ворона*. Поділити слова на склади. Визначити місце звука [о] в цих словах, вказати наголошені склади. Скласти модель слова «ворона».

Додаткове завдання для тих учнів, які швидко виконують завдання:

Скласти розповідь за малюнками «Як ми купували плащ» на с. 33.

1-й етап

1-й варіант. Доберіть ілюстрації до слів: О... О? О!

2-й варіант. Працюють з учителем. Читання буквосполучень на с. 32

Перевірка завдань.

За бажанням усі учні можуть доповнювати ілюстрації до слів О... О? О!

2-й етап

1-й варіант. Прочитати і вивчити скоромовку на с. 32.

2-й варіант. Самостійно прочитати буквосполучення.

Перевірка завдань.

– У якому слові скоромовки найбільше букв «О»?

– Скільки слів мають букву «О»?

3-й етап

1-й варіант. Дібрати слова до схеми на с. 32 (по два слова).

2-й варіант. Назви зображені предмети. Поділи слова на склади. У яких складах є звук [о]? Що зайве? Складіть речення з цими словами, с. 32.

Перевірка завдань.

Спільне завдання «Для вправного читача», с. 33.

Один учень читає, а всі інші — закінчують речення.

- Як ти дізнаєшся що прийшла осінь?
- Коли так кажуть: «Дощ як із відра»?

Колективна робота над додатковим завданням «Як ми купували плащ».

Тема. Звук [и]. Буква И и

I. Первинне ознайомлення зі звуком [и].

Колективна робота. Матеріал над лінією.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Назвати предмети або прочитати слова: *нитка, нитки*.

Поділити слова на склади. Визначити місце звука [и] в цих словах.

Додаткове завдання:

Скласти розповідь про сороку.

1-й етап

1-й варіант. Прочитати перші три рядки лічилки на с. 34.

2-й варіант. Прочитати з учителем буквосполучення.

Перевірка завдань 1-го варіанта.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати наступні рядки лічилки.

2-й варіант. Самостійне читання пошепки буквосполучень.

Перевірка завдань.

Учні першого варіанта читають всю лічилку. Усі слухають і вибирають слова, в яких чуємо звук [и].

Спільне завдання.

Розглянути малюнки і назвати пропущені букви у схемах на с. 34. Перевірка додаткового завдання «Розповідь про сорок». Усі учні за бажанням доповнюють відповіді.

Тема. Звук [і]. Буква І і

I. Первинне ознайомлення зі звуком [і].

Використати матеріал біля букви Іі.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Назвати предмети або прочитати: кріт, журавлі. Поділити слова на склади. Визначити місце звука [і] в цих словах. Виділити наголошені склади.

1-й етап

1-й варіант. Прочитати перше речення вірша Грицька Бойка.

2-й варіант. Разом з учителем прочитати буквосполучення.

Перевірка завдань.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати друге речення вірша.

2-й варіант. Самостійне читання буквосполучень.

Перевірка завдань.

Спільне завдання.

Розглянути малюнки і назвати літери, які сховалися у схемах слів: стінка, горіх, дупло, сосна.

Тема. Закріплення вивчених букв

Колективна робота. Назвати предмети. Дібрати букви до схем: зАмок, замОк, кіт, кит. Поділити слова на склади. Довести, що буква або наголос змінюють значення слова.

1-й етап

1-й варіант. Прочитати 4 рядки вірша на с. 36.

2-й варіант. Прочитати буквосполучення з літерою «о» на с. 32.

Перевірка завдань.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати наступні рядки вірша на с. 36.

2-й варіант. Прочитати буквосполучення з буквою «и» на с. 34.

Перевірка завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання вірша «Чому крокодили зелені», 5 рядків на с. 37

2-й варіант. Прочитати буквосполучення з буквою «і» на с. 35.

Перевірка завдань.

Спільне завдання.

– Які букви заховалися за кульками на с. 37?

– Які букви пропущені в схемах на с. 37?

Учитель читає весь вірш про крокодилів.

– Який настрій викликає вірш?

– Про кого, крім крокодила, можна сказати що він іще «не досяг»?

Тема. Звук [м], [м']. Букви М м

I. Первинне ознайомлення зі звуком [м], [м'].

Матеріал сторінки над лінією.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Прочитай назви предметів. Поділи слова на склади, назвати наголошені склади та визначити місце звуків [м], [м'] у цих словах.

1-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 38.

2-й варіант. Читати з учителем буквосполучення на с. 38.

Перевірка завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 39.

2-й варіант. Читання тексту на с. 38. Прочитати колективно, а потім самостійно.

Перевірка завдань.

Спільне завдання на с. 39.

- Позмагайтеся в парах: хто знайде на малюнку більше предметів, у назвах яких є звук [м].

- Склади речення з цими словами.

- Склади запитання до малюнка.

Тема. Звук [т], [т']. Буква Т т

I. Первинне ознайомлення зі звуком [т], [т'].

Колективна робота. Використати малюнок і слова біля друкованої букви.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Колективна робота. Ознайомитися з різною вимовою звуків [т], [т'] у словах: Тім, там. Відшукування на малюнку на с. 41 предметів, у назвах яких є звук [т]. Визначення місця звуків [т], [т'] у цих словах.

1-й етап

1-й варіант. Читання слів у трьох стовпчиках на с. 40.

тато   тема   там

2-й варіант. Читання буквосполучень. Звернути увагу на напрям стрілочок, які показують, як читати прямі і обернені склади. Читають колективно пошепки.

Перевірка завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання слів «Що змінилось». Там – том, том – атом на с. 40

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках з допомогою вчителя на с. 40

Перевірка завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання тексту про котика і песика (с. 40 внизу сторінки).

2-й варіант. Читання речення. Ма-мо! Та-ту!

Перевірка завдань.

Додаткове завдання перед початком поетапної роботи на с. 41 (текст про сім'ю).

4-й етап

1-й варіант. Скласти розповідь про томати (мал. на с. 40).

2-й варіант. Читання тексту про кота і собачку на с. 40.

Перевірка завдань.

Спільне завдання.

- Прослухати текст про сім'ю на с. 41.
- Чим займається сім'я в суботу?
- Склади речення за малюнком на с. 41.

Тема. Звуки голосні і приголосні

I. Первинне сприймання нового матеріалу.

Коллективна робота. Розглянути два визначення про голосні і приголосні звуки, їх позначення у схемах слів «мама», «тато».

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Розглянь звуковий аналіз слів: ему, там, ми, от. У кожному слові спочатку назви букви що позначають голосні звуки, а потім – приголосні звуки.

2-й варіант. Читання 5 стовпчиків складів: тма, тмо, ...

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

Додаткове завдання. Вірш Олесі Мамчич на с. 43.

2-й етап

1-й варіант. Робота з малюнками мімів.

- Коли міми вимовляють такі звуки?
- Який настрій вони передають?

2-й варіант. Читання наступних стовпчиків складів

мта   мто   мту   мте   мті

Назвати голосні і приголосні в цих словах.

Перевірка всіх завдань.

Учні 2-го варіанта теж розглядають малюнки мімів і вносять свої доповнення.

Перевірка додаткового завдання.

Хто читав цей вірш, читають «ланцюжком» по реченнях.

Спільне завдання на с. 39.

Усі питання, які розміщені біля малюнків під текстом на с. 43.

Тема. Звук [д], [д']. Буква Д д

I. Первинне сприймання нового звуку.

Колективна робота. Матеріал над лінією. Звернути увагу на позначення твердих і м'яких приголосних.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Відшукай на малюнку предмети, у назвах яких є звук [д]. Визнач місце звука в цих словах. Прочитай речення на с. 45. Хто їх говорить?

2-й варіант. Читання за допомогою вчителя складів на с. 44

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

2-й етап

1-й варіант. Доповни речення. Дім з дерева – дерев'яний, дім з бетону – ....

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках з допомогою вчителя.

дама   дума   Іда

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Розгляньте, що змінилося? Як змінилася вимова звуків [д], [д']

Дим – дім   Дам – там

дим	дім
- • -	= • -

2-й варіант. У словах

дим
- • -

дім
= • -

 поясни позначення звуків. Працюють з учителем.

Перевірка завдань.

Спільне завдання.

- Пригадай казки «Зайчикова хатка», «Троє поросят». Про які будинки в них ідеться?
- Склади речення за малюнками на с. 44.
- Склади розповідь за малюнком.

Тема. Звук [н], [н']. Буква Н н

I. Первинне ознайомлення із звуками [н], [н'].

Колективна робота. Використати малюнок і слова біля букви, малюнок монет і

Ніна

= • | - •

схему слова

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Прочитай текст під першим малюнком на с. 47. Визнач місце звука [н] у словах тексту.

2-й варіант. Читання за допомогою вчителя буквосполучень на с. 46.

Додаткове завдання. Виконай перетворення на с. 46.

Перевірка всіх завдань.

Ще раз назвати слова, в яких є звук [н] і вказати його місце в слові.

2-й етап

1-й варіант. Читання слів першого і другого стовпчиків. Скласти речення з цими словами.

2-й варіант. Читання слів 3 і 4 стовпчиків. Скласти 2-3 речення з цими словами.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 46 «У Тіни ноти...».

2-й варіант. Читання слів із завданнями «Що змінилось?» і «Що зайве?» на с. 46.

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

Складіть у парах запитання до малюнків на с. 47 і дайте на них відповідь. Використовуйте слова: у, над, за, перед.

Тема. Тверді і м'які приголосні

Колективна робота. Читання у стовпчиках складів і розгляд до них звукових схем на с. 48.

Порівняй вимови звуків. Назви м'які приголосні. Знайди серед складів слово «дні».

Можна провести гру «Тверді і м'які оплески». На різну вимову приголосних різної гучності оплески.

1-й етап

1-й варіант. Склади звукові моделі слів: ідете, ідемо, ідімо.

2-й варіант. Склади звукові моделі слів: іду, іде.

3-й варіант. Прочитати 4 речення тексту на с. 48

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Склади речення. У якому слові є м'який приголосний?

«Дани» «на» «У» «антена» «домі» «.»

2-й варіант. Прочитай слова. Яке слова «зайве»? У якому слові є м'який приголосний?

«Дана», «Діна», «Ада», «Адам».

3-й варіант. Прочитай наступні речення тексту на с. 48

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

1. Склади слова. У якому слові є м'який приголосний?

«Ні», «Ін», «на»

2. Що нового ви дізналися про бобрів?

Тема. Закріплення. Робота з дитячою книжкою

На таких уроках доцільно використовувати колективні форми роботи з частковим виконанням завдань по варіантам. Розглянемо приклад (с. 49).

1-й варіант. Дібрати малюнки до прочитаного.

2-й варіант. Прочитати речення. «Де дім Іа? Нема. ...». Назвати букву, яку пропущено в схемі.

Тема. Звук [к], [к']. Буква К к

I. Первинне ознайомлення із звуками [к], [к'].

Використати малюнки і слова біля друкованої букви Кк, малюнок «коток» і схему до цього слова.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Почитати слова в стовпчиках на с. 50.

ка-ка-о   кіно   кок

2-й варіант. Читання прямих і обернених складів. Звернути увагу на читання із звуковими ускладненнями: дужка показує злиття приголосного і голосного, крапка – швидке називання букви.

3-й варіант. Прочитати перший абзац тексту на с. 51.

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 50 «У Ніни котик Тимко....».

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 50 (завдання, яке виконували учні 1-го варіанта на 1-му етапі).

3-й варіант. Прочитати наступні три речення тексту на с. 50.

Перевірка всіх завдань.

1-й варіант. Прочитати текст за особами на с. 50.

3-й варіант. Розказати, про що прочитали.

3-й етап

1-й варіант. Прочитати про кита і kota на с. 51. Подумати, що не так на малюнку.

2-й варіант. Доповни речення «Нитка тонка, а канат...» (працюють з учителем). Прочитай слова в рамочках.

3-й варіант. Дочитати текст.

Перевірка всіх завдань.

Учні 3-го варіанта розповідають про прочитане. Інші учні розповідають про своїх домашніх тваринок.

Спільне завдання.

Колективна робота.

– Прочитати речення про kota і кита і дати відповідь на запитання «так чи ні?».

– Порівняти малюнки «Де коники?», «Де котики?». Визначити місце звука [к] в словах: кіт, утік, око, кок.

Тема. Звук [с], [с']. Буква С с

I. Первинне ознайомлення зі звуками [с], [с'].

Колективна робота. Малюнок сома, сумки, схема до слова *сом* і малюнки внизу с. 52. Яка буква пропущена? Звернути увагу на вимову звуків [с], [с'] в цих словах і їх місце в кожному слові.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 52.

2-й варіант. Читання буквосполучень на с. 52.

3-й варіант. Прочитати 4 речення тексту на с. 53.

Перевірка всіх завдань.

3-й варіант. Розповідають про прочитане.

2-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 52 «У Антона...».

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 52.

3-й варіант. Дочитати текст на с. 53 і підготуватися до повідомлення про прочитане.

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

Що зайве? Сад, садок, сидіти, садити.

Дібрати слово до схеми $\square = \bullet -$, розглянувши малюнки на с. 52.

Тема. Закріплення. Робота з дитячою книжкою

1. Колективна робота з дитячою книгою:

«Щоденник фокса Міккі»

«Хто на повідку»

2. Закріплення вивченого.

1-й етап

1-й варіант. Знайди помилки. «Коти і кити – .....» на с. 53.

2-й варіант. Прочитай слова першого стовпчика на с. 53 «кекс – кекси...».

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Добери свої приклади. Знайди серед слів назви професій. «Теніс – тенісист.....».

2-й варіант. Прочитай слова другого стовпчика на с. 53.

Перевірка всіх завдань.

- Назвати професії, які знають.
- Розказати про професію ветеринара.

Спільне завдання.

- Скласти слова за складами на с. 53.
- Скласти речення з цими словами.

Тема. Звук [л], [л']. Буква Л л

I. Первинне ознайомлення із звуками [л], [л'].

Колективна робота. Використати малюнок і схему слова лимон біля друкованої букви.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Складання речення за схемою на с. 57 (вгорі).

2-й варіант. Читання буквосполучень на с. 56 «ла, ло, лу ...».

3-й варіант. Скоромовка. Прочитай речення повільно, а потім все швидше на с. 57 (внизу).

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Яку казку нагадало це речення? Добери слова до схеми. «Лис ніс ...(півня) у ліс...». (с. 57)

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках з допомогою вчителя на с. 56.

3-й варіант. Хто? Де? Що робили? Коли? «Мама у Мілані. ....» (с. 57)

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Склади слова. Яке слово зайве?

ло   мо   ко   ...   .

2-й варіант. Читання речень на с. 56. «Мили... Мاستили.....».

3-й варіант. Читання тексту на с. 56. «Лимон, малина ...».

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

- Що зі згаданого в тексті пропущено на малюнку?
- Кого більше – хлопчиків чи дівчаток? Прочитайте і скажіть (на с. 57). «Олена, Аліна,..».

Тема. Звук [п], [п']. Буква П п

I. Первинне ознайомлення із звуками [п], [п'].

Колективна робота. Матеріал на лінії: малюнки плити, патисона і схеми до слів: плита, піна. Можна фішками викласти схему.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Читання тексту. Перший абзац на с. 58.
«У Поліни.....».

2-й варіант. Читання буквосполучень на с. 58.

Працюють з учителем. «Па, по, ...».

3-й варіант. Читання двох речень вірша «Зайці в полі варять борщ».

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання 2-го і 3-го абзацу тексту про іменини.

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 58. «по-ле», «па-ти-сон»...

3-й варіант. Читання наступних трьох рядків вірша на с. 59.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Дочитати текст про іменини.

2-й варіант. Читання слів «Що змінилось?». «Липа – лапа...».

3-й варіант. Дочитати вірш на с. 59

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання на с. 59.

- Знайди на малюнку предмети, у назвах яких ти чуєш звук [п].
- Пригадай, що зайці кладуть у борщ.
- Відшукай слова, що римуються.

Особливу увагу приділяти перевірці всіх завдань, щоб не відчувалося розмежування у завданнях, з метою ознайомлення з усім матеріалом, що пропонується до тем. Тому треба залучати всіх учнів до перевірки завдань, яких вони і не виконували.

Так відбувається педагогіка партнерства.

Тема. Закріплення

1-й етап

1-й варіант. Читання тексту на с. 60 (перший абзац).

2-й варіант. Читання слів у двох стовпчиках на с. 58. «по-ле», «па-ти-сон».

3-й варіант. Читання двох речень вірша «Дуже смачний пиріг».

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

2-й етап

1-й варіант. Читання 2 абзацу тексту про сніданок на с. 60.

2-й варіант. Читання слів у 3 і 4 стовпчиках на с. 58. «па-сі-ка», «ка-пу-ста».

3-й варіант. Читання наступних двох речень вірша на с. 61.

Перевірка всіх завдань.

- Перекажи, як готовила сніданок.
- А що ти любиш їсти на сніданок?
- Чи допомагаєш ти щось готувати?

3-й етап

1-й варіант. Читання скоромовки на с. 60

2-й варіант. Читання слів у стовпчику на с. 60.

3-й варіант. Дочитати вірш на с. 61.

Перевірка всіх завдань.

- Як вдалося вгадати пропущені слова?
- Знайдіть на малюнку предмет, що не згадується в вірші.

Спільне завдання.

- Колективно вивчити скоромовку.
- Розкрити зміст плакату «Я за здорову їжу!».
- Порівняти два слова: плакати – плакати.

Тема. Звук [в], [в']. Буква В в

I. Первинне ознайомлення із звуками [в], [в'].

Колективна робота. Використати матеріал на лінії: малюнок велосипеда, віника і схеми на с. 62 (внизу сторінки).

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Що змінилось? «Нова – сова...».

2-й варіант. Читання за допомогою вчителя буквосполучень на с. 62.

3-й варіант. Читання першого абзаца тексту про новину на с. 63.

Перевірка всіх завдань.

Усі слухають, що ж змінилося у словах, поясніть значення нових слів.

2-й етап

1-й варіант. Читання перших двох рядків слів. Знайди помилку. «Він, мій», «вона, моя...».

2-й варіант. Читання слів 1 і 2 стовпчиків на с. 62. «ва-та», «квіви».

3-й варіант. Читання другого абзацу тексту на с. 63.

Перевірка всіх завдань.

– Відшукати слова до схем в рамочці на с. 62.

3-й етап

1-й варіант. Читання наступних рядків слів. Знайди помилки. «Воно, моє», «вони», мої...».

2-й варіант. Читання у учителем другого стовпчика слів на с. 62. «ве-сел-ка», «кві-ти».

3-й варіант. Дочитати текст «Новина».

Перевірка всіх завдань.

– Придумайте заголовки до тексту на с. 63.

– Поставте в парах запитання до тексту.

– Доведіть, що герої піклуються і про здоров'я і про довкілля (можна вчителю прочитати весь текст).

Спільне завдання.

1. Знайди помилку. Що не так? (малюнки: окуляри, книга, смітник).

2. Так чи ні? Читання хором речення на с. 63.

- 2-й варіант. «У Вадима самокат. У Івана велосипед».

- 3-й варіант. «Валентина і Вадим пили сік. Мама і тато пили компот».

- 1-й варіант. «На стадіоні весело. Удома сумно».

Тема. Звук [р], [р']. Буква Р р

I. Первинне ознайомлення із звуками [р], [р'].

Колективна робота. Використати малюнки: ракетка, крани, схеми слів. Визначити місце звука [р] у словах. Можна скласти фішками моделі слів: ракетка, рік, двері.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

Додаткове завдання на два уроки: читання тексту «Щоденник кролика Артура» на с. 66.

1-й етап

1-й варіант. Прочитати імена на с. 64. Скласти 2-3 речення з цими словами.

2-й варіант. Працюють з учителем. Читання буквосполучень на с. 64.

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Що зайве. Читання слів. «Він: спорт,...».

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 64.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Скоромовка.

2-й варіант. Коли так говорять? «Сорока на хвості принесла». Читання речення.

Перевірка всіх завдань.

Колективне промовляння скоромовки.

Тема. Закріплення вивченого

1-й етап

1-й варіант. Прочитати речення на с. 65. «Антракт – пе-ре-р-ва ...».

2-й варіант. Читання складів і слів.

атр	пар	крі	скри	ан
те-атр	пар-тер	крі-сло	скри-пка	ан-тракт

3-й варіант. Читання двох абзаців тексту «Щоденник кролика Артура».

Перевірка всіх завдань.

Разом з учителем розкривати значення слів.

2-й етап

1-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 65 (внизу сторінки).

2-й варіант. Читання слів біля малюнка театру.

3-й варіант. Читання частини тексту на с. 66. «Накопав ... Лариса».

Перевірка всіх завдань.

Учні читають слова: сцена, буфет,.. а всі інші відшукують їх на малюнку. Нові слова пояснює вчитель.

3-й етап

1-й варіант. Скласти речення про театр.

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 65.

3-й варіант. Дочитати текст на с. 66.

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

- Про які захоплення кролика Артура йдеться в тексті?
- Розкажи про свої захоплення протягом дня.

Спільне завдання.

Читають усі «Так чи ні» на с. 66.

Тема. Звук [з], [з']. Буква З з

I. Первинне ознайомлення із звуками [з], [з'].

Колективна робота. Використати матеріал біля великих друкованих букв: малюнки, слова, схеми.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Перший абзац тексту на с. 68.

2-й варіант. Читання з допомогою вчителя буквосполучень.

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання другого абзацу тексту на с. 68.

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 68.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання третього абзацу тексту на с. 68.

2-й варіант. Читання четвертого абзацу тексту на с. 68.

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

1. Визначити місце звуків [з], [з'] у словах: казка, ковзани, зоря, мороз.
2. Як звірі готуються до зими? Робота в парах. Окремо приготувати відомості про ведмедів, білок, мишей і ховрахів, кротів, бобрів, зайчиків.

Тема. Закріплення звукового значення букви З з

1-й етап

1-й варіант. Читання речень із вставлянням слів на с. 69. «Улітку ... високо...».

2-й варіант. Читання складів. Порівняти звукове значення приголосних у цих складах. «за – са», «зо – со»,... .

Додаткове завдання. Скоромовка на с. 69.

Перевірка всіх завдань.

Звернути увагу всіх учнів на вимову складів з буквами з, с.

2-й етап

1-й варіант. Закінчи речення на с. 69. За малюнками розкажи. «Ріки замерзли...».

2-й варіант. Читання слів на с. 69 «Що змінилось». «Роза – роса»,... .

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

1. Коли так говорять на с. 69. «Мороз по спині дере. Снігу посеред зими не випросиш».

2. Перевірка додаткового завдання – скоромовки. Колективне промовляння скоромовки.

Тема. Закріплення навички читання

1-й етап

1-й варіант. Читання вірша на с. 71 «Пісенька Вінні-Пуха». Перша частина. Знайди наголошений склад у виділених словах. Постав запитання до виділених слів.

2-й варіант. Читання речень на с. 69. «Улітку ... високо...».

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання другої частини вірша на с. 71. «Щойно ... розберись».

2-й варіант. Читання скоромовки на с. 69.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання третьої частини вірша на с. 71. «Муха ... мед».

2-й варіант. Скласти речення до кожного малюнка так, щоб вийшла розповідь. Придумай заголовок (с. 70).

Перевірка всіх завдань.

Усі беруть участь у складанні розповіді за малюнками, доповнюючи власними міркуваннями.

Тема. Робота з дитячою книжкою

1. Робота з текстом «Сніг – це найкраще, що може бути».
2. Колективна робота. «Так чи ні?» на с. 73.
3. Читання по реченню «ланцюжком».
4. Підготувати відповіді на запитання на с. 73.

Тема. Звук [б], [б']. Буква Б б

I. Первинне ознайомлення із звуками [б], [б'].

Колективна робота. Матеріал вище лінії на с. 74. Малюнки: краб, барани, схеми.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Що змінилось? «Бик – бік...» на с. 74.

2-й варіант. Читання буквосполучень на с. 74.

3-й варіант. Читання відомостей про стан води на с. 75 (5 рядків). Розглянути малюнок людини, відшукати на схемі дві третини тіла – це і буде вода.

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

2-й етап

1-й варіант. Скоромовка. Три речення на с. 74.

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 74.

3-й варіант. Прочитати речення про економію води.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Прочитати прислів'я, пояснити його значення.

2-й варіант. Прочитати наступні три речення скоромовки на с. 74.

3-й варіант. Порівняти текст і малюнки. Дібрати заголовок на с. 75.

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

1. Знайди помилку у скоромовці.
2. Яка інформація про воду тобі вже була відома?
3. Як кожна сім'я може економити воду?
4. Склади речення за малюнками на с. 75.

Тема. Закріплення звукового значення букви Б б («Бобри», «Собака Барабака»)

1-й етап

1-й варіант. Читання вірша «Бобри» на с. 76. Прочитати за особами.

2-й варіант. Читання слів у стовпчику на с. 76 «бо – бри,..».

Перевірка всіх завдань. Читання вірша за особами.

2-й етап

1-й варіант. Читання двох речень вірша «Собака Барабака».

2-й варіант. Читання слів за схемою на с. 76: соба – ка, бараба – ка, куса – ка.

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Закінчити читання вірша «Собака Барабака».

2-й варіант. Прочитати пояснення слів: баюра, бабратись на с. 76. Учитель допомагає прочитати нові букви.

Перевірка всіх завдань.

Тема. Закріплення звукового значення вивчених букв

1-й етап

1-й варіант. Прочитати перший абзац тексту «Нептун».

2-й варіант. Прочитати під малюнком два речення на с. 78. «Нептун ... озера».

3-й варіант. Прочитати вірш «Рибне місце» на с. 77.

Перевірка всіх завдань. Розказати, про що прочитали.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати другий і третій абзац тексту «Нептун».

2-й варіант. Прочитати речення «Тризубом Нептун боронив мандрівників» на с. 78.

3-й варіант. Прочитати про моря і озера України на с. 78.

Перевірка всіх завдань. Коротко повідомити, про що прочитали.

Спільне завдання на с. 79

Розглянути малюнки. Послухати тих, хто може прочитати підписи під малюнком. Переказати почуте про тризуб.

Тема. Літера «ь»

I. Первинне ознайомлення з літерою «ь».

Колективна робота. Малюнок біля літери ь великого розміру; лебідь і схема слова ведмідь.

II. Усвідомлення нового матеріалу.

1-й етап

1-й варіант. Прочитати, «що зайве?» на с. 80. «Травень, осінь,...».

2-й варіант. Читання буквосполучень в стовпчик за допомогою вчителя.

3-й варіант. Добери пропущені слова на с. 81. «Узимку все таке...».

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати назви місяців на с. 80. Визначити місце літери «ь» у словах.

2-й варіант. Читання слів у стовпчик за допомогою вчителя.

день

ле-бідь

редь-ка

і-діть

3-й варіант. Прочитати першу половину вірша «Перший сніг».

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Прочитати про зимові місяці на с. 80.

2-й варіант. Прочитати загадку. Скласти речення про сніг на с. 80.

3-й варіант. Прочитати другу половину вірша «Перший сніг».

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

1. Вивчи напам'ять загадку на с. 80.

2. Утвори та прочитай слова за схемою на с. 81. «зір – онька, зим – онька, дол – онька, кіз – онька».

3. З чим поет порівнює сніжинки і сніг?

Тема. Читання слів з буквосполученням «ьо»

Колективна робота. Читання буквосполучень. Складання схем за зразком на с. 82. «но, со, ... ньо, сьо».

1-й етап

1-й варіант. Читання скоромовки на с. 82.

2-й варіант. Читання слів у стовпчиках на с. 82. «Льон...».

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Читання першої половини вірша «Якого кольору сніг?».

2-й варіант. Що зайве? Лід, льон, льодобур, льодовик (с. 82).

Перевірка всіх завдань.

3-й етап

1-й варіант. Читання другої половини вірша «Якого кольору сніг?».

2-й варіант. Утворення і читання слів з окремих складів на с. 82. «Ранн –ьо – го,...».

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

- Робота з картиною на с. 83.
- Запитання по змісту вірша і картини на с. 83.

Тема. Закріплення читацьких навичок

1-й етап

1-й варіант. Утвори словосполучення за зразком на с. 84. «Зима, пальто – зимове пальто, ……»

2-й варіант. Прочитай слова в рамочці. Учитель допомагає пояснити значення слів.

Перевірка всіх завдань.

2-й етап

1-й варіант. Прочитати перший абзац тексту на с. 84.

2-й варіант. Прочитати пари слів на с. 84. Придумати з ними речення. «близько – далеко, ……»

Перевірка всіх завдань.

Усі беруть участь у придумуванні речень.

3-й етап

1-й варіант. Прочитати другий абзац тексту на с. 84.

2-й варіант. Прочитати останнє речення. «Тепер риби не загинуть». Учитель називає букву, яку ще не вчили (г).

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

Запитання до тексту:

- Придумай заголовки до тексту.
- Розглянь малюнок на с. 84. Для чого призначені ці предмети?

Тема. Робота з дитячою книжкою

Колективна робота з віршами:

- «Вірш про зиму».
- «Так чи ні?» Читання речень «ланцюжком».

Тема. Читання букварних текстів

Текст «Ми любимо зиму»

1-й варіант. Прочитати текст на с. 86, вибрати зимові слова.

2-й варіант. Уважно прочитайте текст. Запам'ятайте, чим діти захоплюються взимку.

Перевірка всіх завдань.

Робота з діаграмою

Розгляньте малюнки. Назвіть їх. Полічіть, скільки хлопчиків і дівчаток люблять різні розваги. Дайте відповіді на запитання на с. 86.

Вірш «Я лечу»

1-й варіант. Прочитайте вірш. Чим незадоволений хлопчик?

2-й варіант. Відшукайте і прочитайте слова, які повторюються.

Перевірка всіх завдань.

Учні 1-го варіанта читають вірш, інші слухають і добирають малюнки до змісту вірша.

Вірш «Дідів портрет»

Діти читають вірш «ланцюжком», інші слухають і готують відповіді на запитання на с. 87.

Вірш «Зимова розвага»

Готують текст по варіантах:

1-й варіант – перший і другий абзац

2-й варіант – п'ятий абзац

3-й варіант – третій і четвертий абзац

Перевірка всіх завдань.

Учні вголос читають послідовно всі абзаци і вибирають відповіді на запитання на с. 88.

Тема. Складання розповіді за малюнками

Малюнки «Кмітливий сніговик»

Розгляньте малюнки і виконайте завдання.

1-й варіант. Складіть по два речення за кожним малюнком.

2-й варіант. Працюють з учителем. Складіть речення за запитаннями:

- Що побачив зайчик?
- Що вирішив зробити зайчик?
- Як зайчик хотів забрати морквину?
- Що зробив сніговик?
- Чого назвали сніговита кмітливим?
- Чому зрадив сніговик?

Перевірка всіх завдань.

Кращі речення відібрати для зв'язної розповіді.

Вірш «Ми розбили склянку з чаєм» (с. 91)

1. Колективне читання вірша «ланцюжком».

2. Читання в особах, відповіді на запитання на с. 91.

1-й варіант. дібрати частину вірша до малюнків.

2-й варіант. Придумати свої малюнки.

Тема. Робота з дитячою книжкою

Колективна робота на с. 90.

Тема. Читання букварних текстів

I. Готуємося до зимових свят.

1-й варіант. Прочитати перший абзац на с. 92.

2-й варіант. Прочитати речення: «– Ура! – залунало з вікон і балконів».

Перевірка всіх завдань.

1-й варіант. Прочитати третій абзац. «Прикраси ... рік».

2-й варіант. Так чи ні? Прочитати три речення.

Перевірка всіх завдань.

Спільне завдання.

Дати відповіді на запитання на с. 92.

II. Колективна робота над текстом про маленького Павлика (с. 93)

Відгадування ребуса. Навчити дітей добирати букви для відгадки. (З Новим роком!).

Тема. Різдво Христове

1. Колективна робота. Вірш на с. 94. Читає вчитель і учні. Після первинного сприймання змісту учні дають відповіді на запитання на с. 94, розкривають зміст слів на с. 94.

2. Розглянути картину і дати відповіді на запитання на с. 95.

3. «Пернаті не раді»

1-й варіант. Спрогнозувати за заголовком, про що може йтися в оповіданні.

2-й варіант. Прочитати речення на с. 96.

Перевірка всіх завдань.

1-й варіант. Закінчи розповідь використовуючи малюнок.

2-й варіант. Уважно подивись на малюнок: що ще не так?

Тема. Робота з дитячою книжкою

Колективна робота над текстом «Нам так весело, коли надходить Різдво». Текст читає вчитель, а речення – учні. Усі учні беруть участь у підготовці відповідей на запитання до тексту на с. 97.

До уроку № 32 Робота з дитячою книжкою

Сторінка підручника 67, текст «Перший раз до стоматолога» і текст «Так чи ні?». Читання речень «ланцюжком».